

[Krag.]

behandles i det Ting, hvor den er rejst, om en Mand kan faa sin Erstatningssag ind for Retten o. s. v.

Formanden: Jeg gør det ærede Medlem opmærksom paa, at det i Øjeblikket ikke er Grundlovsforslaget, men Valglovsforslaget, der er til Behandling.

Krag: Fuldkommen rigtig, Hr. Formand, jeg nævner ogsaa netop disse Ting for at vise, hvad en Valgmaade som den, vi har haft de senere Aar, kan føre til: at Partisplittelse antager Former, som bevirker svage Regeringer. Det er det, jeg har tilsigtet med mine Bemærkninger.

Nu ser jeg nok, hvad ogsaa den ærede socialdemokratiske Ordfører var inde paa, at der i det foreliggende Forslag er sket Ændringer, som har det Formaal at begrænse smaa Partiers Repræsentation her i Tinget, at medens der før kun krævedes 10 000 til at anmelde et nyt Parti, kræves der nu 20 000, og at der skal etableres en forstærket Kontrol — et ret stort Apparat, synes jeg for øvrigt —, ligesom nye Partier her paa Rigsdagen ikke kan dannes med Adgang til Andel i Tillægsmandaterne paa Basis af blot een Rigsdagsmand; nu skal der 4 til, og jeg skal erkende, at derigennem skabes der en vis øget Sikkerhed, men jeg vil saa med det samme sige, at det er i en vis principiel Uoverensstemmelse netop med hele den Grundbetragtning, hvorpaa Forholdstalsvalgmaaden hviler, og med den Grundlovsbestemmelse, der skal skabe Sikkerhed for de forskellige Anskuelsers lige Repræsentation. Men i øvrigt slutter jo Valgloven, som det baade er naturligt og nødvendigt, sig ganske tæt op ad Grundlovsforslaget, og det er ogsaa rigtigt, at dens Lovkraft, saaledes som den nu er affattet, er gjort afhængig af Grundlovsforslagets Skæbne. Det er jo nødvendigt, men det vil med andre Ord sige, at denne Valglov ikke kan vedtages, før Grundlovsforslagets Skæbne er endeligt afgjort, altsaa formentlig ikke i denne Samling. Derfor er antagelig den Forhandling, der her finder Sted, kun, om jeg saa maa sige, en Forpostfægtning. Forslaget er i denne Samling kun en Diskussionsgenstand. Og det kan vi naturligvis ikke være utilfredse med; saa bliver der jo rigelig og god Tid til at drøfte det. Derfor skal jeg heller ikke komme ind paa en Gennemgang af alle Enkeltheder i Lovforslaget. Jeg skal straks erkende, at det paa flere Punkter indeholder Forbedringer i Sammenligning med den gældende

Valglov, men jeg kan dog ikke undlade at gøre nogle Bemærkninger om Enkeltheder i Forslaget.

Der er nu for det første Valgretsbetingelserne. Den første er jo, at alle 23-aarige, som opfylder visse Betingelser, der senere anføres, skal have Valgret, og det begrundes med, at herigennem etableres man en nordisk Valgretsalder. Nu ved jeg ikke — da for Tiden Valgretsalderen i de nordiske Lande gaar lige fra 21 til 25 Aar, er det jo lidt vanskeligt derudaf at krystallisere det, som man kalder en „nordisk Valgretsalder“. Og hvis man nu vælger de 23 Aar, som man altsaa har gjort, for derigennem at komme paa Linie med Norge og Sverige, saa kan det meget let gaa saadan, at naar vi har naaet det, smutter Norge fra os, for vi ved alle sammen, at der er en stærk Bevægelse inden for det norske Socialdemokrati for at føre Valgretsalderen ned til 21 Aar. Altsaa, samtidig med at vi naar Maalet, at tilvejebringe en „nordisk Valgretsalder“, er der ingen saadan. Jeg synes derfor, at man meget vel, da der slet ikke er nogen som helst tvingende Grund til at skabe Forandring paa dette Punkt, kunde være blevet ved de 25 Aar, og det er da ogsaa Venstres faste Standpunkt, at 25 Aar er den Valgretsalder, som, alle Ting vel overvejet, er den rette. (Afbrydelse af *Christmas Møller*). Ja, det har jo ogsaa det ærede Medlem Hr. Christmas Møller hidtil ment, indtil han trak i Forligsbukserne og skulde komme overens med den højtærede Statsminister.

Med Hensyn til de Valgretsbetingelser, som er anført i § 1, a—b, skal jeg i øvrigt ikke gøre nogen Bemærkning; det er jo de gamle Bestemmelser. Derimod kan jeg ikke undlade at henlede Opmærksomheden paa Punkt c i § 1. Jeg maa spørge, om man efter den Udvikling, vi er inde i med Hensyn til Omfanget af sociale Understøttelser efter Socialreformens Gennemførelse og den meget svage Administration og ganske utilstrækkelige Kontrol, som praktiseres, virkelig kan blive staaende ved det Fattighjælpsbegreb, som Socialloven nu indeholder som det, der alene virker valgretsfortabende. Jeg er ganske paa det rene med, det ved jo enhver, at da den Bestemmelse i sin Tid blev sat ind i Grundloven og senere i Valgloven, var enhver Form for social Understøttelse Fattighjælp, og man vilde altsaa dengang undtage fra Valgretten alle, som fik offentlig Hjælp. Det er Gudske Lov et Standpunkt, som vi for længe, længe siden er kommet bort fra i det danske Samfund, maaske i højere Grad her i Landet end i noget som helst andet Land; men derfor er det alligevel